

**CL. V. Ioannis Wamesii, I. C. Celeberrimi, In Academia
Lovaniensi Antecessoris Primarii, Responsorum Sive
Consiliorum De Ivre Pontificio Tomus ...**

Wamesius, Johannes

[S.l.], 1643

De præbendis. Consilium CCXXX [i. e. CCLXXX].

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98691](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98691)

ponitur inficitur ex contrarij positione, *Doct. in c. Dilecto De prob. Andr. Barbat. in Clem. 1. de elect.* qualis clausula in hac signatura non conspicitur: sic quod hic obtinere non debeat, quod illi ratione adjunctæ clausulæ irritantis obtinere tradunt sed Actoris intentio optimè sit fundata.

Quod etiam intelligens Reus postea contendit ad diminutionem pensionis tamquam excessivæ; prout ad solam diminutionem & reductionem, non ad totalem nullitatem totius pensionis contendendum est, quoties Papa huiusmodi clausulam; *motu proprio*, adjicit, non ad narrationem pensionarij narrantis, quod pensio medietatem non excedat, vel quod supra reservatam pensionem tantum sit remansurum Reçtori beneficij, *Gigas de pens. q. 35.* Nec ad sufficientem probationem huiusmodi excessus vel defectus quicquam facit attestatio cujusdam Taintelier in prima instantia exhibita, quæ continet, quod hæc Ecclesia tantum rescribatur ad viginti modios speltæ: nam est privata scriptura, quæ nullam fidem meretur, *l. Instrumentum C. De probat.* Et quatenus continet delcriptionem ex registris rescriptionum, vim probandi non habet; quia facta est pendente lite sine iudicis commissione, parte non vocatâ, nec probatis registris originalibus; *c. 1. c. Cum P. tabellio, & c. ult. & ibi Doct. de fide instrum.* Atque ita relinquatur neque excessum medietatis, neque defectum quinquaginta ducatorum probatum esse. Quorum aliqui allegationem improbabilem faciunt solutiones, quas pro aliquot annis Reus Actori fecit; non facturus proculdubio, si manifesti fuissent huiusmodi excessus, & defectus.

Obijcit denique Reus non suæ promissioni, seu reservationi pensionis, sed sententiæ, à qua appellavit, quod signatura Apostolica contineat alternativam vel solvendæ pensionis, vel admittendi regressus ad hanc Ecclesiam; & quod Actor in prima instantia concludendo, alternativam quoque petitionem fecerit, & dicta sententia, solius pecuniæ, seu solutionis faciendæ condemnationem fecerit, & sic libello conformis non sit. Sed nec in eo aliquid momenti est: nam alternativa petitio restricta est ad fines, & limites ipsius conventionis, seu cameralis obligationis, quæ ipsa quoque restricta est ad formam & modum simplicis signaturæ, quæ permittit quidem Actori regressum in casum deficientis solutionis, sed minime restringit ad illius exercitium. Vt sit in pacto legis commissoriæ, seu additionis in diem, quod venditor nisi velit exercere non cogitur, *l. Sabini scribit De in diem addit. l. 2. De lege commiss.* Neque in alternatione est regressus ad beneficium occurrente contumaciâ, vel reculatione solutionis præteritarum pensionum, sed in conjunctâ duplici obligatione; ut & præteritas pensiones petere possit, & nihilominus contendere ad regellum ob non factam solutionem; ut aperte habent verba signaturæ. † Ad exemplum emphiteutæ, qui canonem non solvit, ideoque à domino expellitur, & nihilominus canonesolvere cogitur, *lason & alij in l. 2. De C. iure emphyr.* Ad quam obligationem jam ex tempore decurso præteritæ contractum Dominus Officialis respicienti, Reum in summam quinquaginta quinque

ducatorum condemnavit, non gravando sed sublevando eum à pæna regressus. Atque ita persisto in eo, quod in capite hujus consultationis dictum est.

De præbendis.

S V M M A R I V M.

pensio illicita.

1. Pensio sine superioris auctoritate illicita.
2. Pensio sine superioris auctoritate augeri non potest.
3. Collusio in beneficiis vitatur.
4. Pensio reservari an possit resignatione in manibus Ordinarij facta.
5. Pensio ad quem modum constituitur possit.
6. Onera Ecclesie qua sint.
7. Fructus beneficij pro parte vel toto vendi possunt.

CONSILIVM CCXXX.

QUAMVIS pensio sex librarum grossorum constituta, & reservata auctoritate Sedis Apostolicæ super fructibus Ecclesiæ parochialis de Halle pro Santhoven Cameracensis diocesis sit legitima, & à constituyente, ejusque successore Domino Henrico Leyen compermutanti quoad vixerit solvenda; non video tamen, quâ ratione sustineri possit conventio de solvendis alijs consimilibus sex libris ex fructibus ejusdem Ecclesiæ. * Neque enim jure pensionis peti unquam poterit; ideo quod illicita dicatur pensio, quæ sine superioris auctoritate nudo partium consensu componitur, *Clem. 1. §. eadem De supplen. neglig. prælat. c. Nisi essent §. quia igitur, versic. non quidem ex pactione partium De præben.* Deinde quia per huiusmodi pactionem Dominus Ioannes, vel successor conatus est suum beneficium suâ propriâ auctoritate gravare, & velut censuale reddere; qui inde seipsum in periculum amittendi beneficium projecit, *c. cum clericis De censibus.* Nec parat utilis constitutio pensionis priorum sex librarum: quia ex ea non tantum non adijcitur vinculum, & validitas posteriori inutili pactioni, nullâ reservatione superioris vallatæ: sed præterea propter actus utiliter gesti antecedentiam, sequentis vitium magis elucescit.

Hoc enim manifestum est, pensiones sine superioris auctoritate non tantum ab initio constitui non posse, verum etiam rectè constitutas augeri non posse sine superioris auctoritate, *d. Clem. 1. §. eadem in verb. pensiones ne novas eas imponant aut veteres augeant.* Cum ergo posterior pactio tendat ad augmentum prioris, propter defectum auctoritatis superioris consistere nequit.

Deinde ex comparatione utriusque instrumenti apparet collusio compermutantium, quæ solet omnia in beneficiis vitare, *c. Ad divinum de collus. deteg.* nam cum in priore instrumento præstiti consensus super reservatione impetranda tantum dicatur, fructus Ecclesiæ de Halle esse ubiores fructibus Capellanæ compermutatæ, & ideo deveniri ad contentum reservandæ pensionis, ne D. Henricus nimium dispendium patiatur; in posteriore autè instrumento apertis verbis exprimitur, dictam Capellaniam tantum esse titolare beneficium nullius valoris; ob contradictionem evidenti-

dentissimum colligitur collusionis argumentum; & sic quidem, ut prior pensio vacillare, & in periculo esse videatur, ob titulum permutationis fucio quodam quasitum & interpositum: cum revera, & effectu sit tantum simplex resignatio, quam cum reservatione pensionis tam in collativis,

4. quàm electivis nemo admittere potest præter locum Papam, *Felm. in c. ad audientiam De rescriptis*. 1. Cùm igitur hæc compermutatio sit facta (ut putato) in manibus Ordinarii, cessat reservatio alicujus pensionis occasio, *Petr. Rebus. in sua praxi benef. parte 3. tit. de ratione persone nu. 33*. Secundò, quod in priore instrumento consensus, pro obtinenda reservatione pensionis, non fuerit ausus Dominus Henricus inferere ultra medietatem, 5. quod intelligeret id admissum non iri. 1. Tertiò, quod in ipso posteriore instrumento dicitur dicta Ecclesia in absentia valere duodecim libras; ex quo enim sequitur in alio capite esse invicem hanc novissimam pactionem: ob id, quod loco pensionis non possint constitui omnes Ecclesiæ fructus, seu integra, quæ inde fructuum nomine percipiuntur, utilitas, sed restringi debet pensio vel ad certam partem; vel ad summum ad dimidium fructuum, *c. Ex debito § pensiones De electis in extravagant. Gigas de pens. q. 9. & 5. nu. 2. Petr. Rebus. in sua benef. practica tit. de reservationib. nu. 12. cum seq. Boerius. decis. 2. in fine*. Quare cum ad hoc ipsum ordinata sit hujusmodi conventio, ut omnes fructus resignanti præstarentur, partim jure reservationis, partim conventionis, & sic res apertam machinationem in fraudem legis contineat, non debet de jure fortiori effectum. Nec obstat, quod Dominus Ioannes accepturus sit illa emolumenta, quæ ex presentia accipiuntur, quia id non satis est: neque enim tam laxa est potestas reservatio- nis, ut titulario nihil relinquatur amplius, quàm mercenario: cùm ut minimum tantum relinqui debeat, quantum sufficiat ferendis omnibus oneribus Ecclesiæ, 1. quæ tria sunt, hospitalitas, jura Episcopalia quæ latè patent, & commoda sustentatio ex fructibus beneficii, *Gigas de pens. quest. 96. nu. 3*. Cùm ergò irrita sit hujusmodi pactio, nullum inde constitui potest jus obligationis, ex quo compelli possit D. Ioannes ad solutionem sex librarum posteriorum, *c. prohibemus in fine de censibus*: propterea quod absorbeantur omnes omnino fructus, qui in absentia percipi possent. Sanè si ultro solvere vellet, & ad id induci, recipere quidem liceret non jure pensionis annuæ, sed precariæ concessionis. 7. Non nego, quin clericus possit beneficii sui fructus omnes pro toto tempore vite suæ vendere, ut notatur per *propositum in c. sed adhuc* 1. q. 3. aut etiam donare, & se personamque suam ad fructus beneficii sui quotannis obventuros alicui dandos obligare personaliter (quo tamen casu semper beneficium deductionis neceitate prematur restringeret donationem, *l. Divus vms de reg. iur.*) sed jure reali, sic ut beneficium, vel fructus afficiantur hoc onere, gravare non potest, *panor. in c. præterea de censibus*. Facilitate igitur sua deceptus fuit Dominus Henricus, qui cognato suo tacitam fidem accommodanti tantum credidit.

De Præbendis.

SUMMARIUM.

Pensio invalida.

1. Pensio ex falsa causa reservata nulla est.
2. Causa assignata pensioni cessante cessat pensio.
3. Pensio quando sit nulla ob excessum vel reducenda.
4. Pensioni promissio sine consensu vel auctoritate Papæ facta vel ad eam non relata nulla est.

CONSILIUM CCXXXI.

AD HÆRENDO his, quæ per Dominum præconulentem satis exactè deducta sunt, in eadem sum sententia, nullitatem pensionis sufficienter deductam esse ex duobus potissimum capitibus, defectu nimirum tituli seu causæ, & falsæ suggestionis.

1. Reservatio enim pensionis ex falsa causa ad suggestionem partis facta ipso jure nulla est, *c. Super literis de rescriptis. Gigas de pens. q. 5. nu. 5*. propter obreptionis vitium: 1. sic ut cessante causa assignationis & reservationis, hoc est in proposito permutatione beneficiorum, de quibus mentionem facit bulla reservationis, cessare quoque debeat solvendæ pensionis promissio, ac reservatio, *c. Cum cessante De appellat.* ut cessat obligatio, obligationis causâ cessante, *and. tirag. in tract. Cessante causa in verb. obligat.* cùm etiam verè interposito actu permutationis, sive per collusionem, sive bonâ fide, cessat, quæ ob eam facta est, pensionis promissio, vel reservatio, si ex defectu vel resolutione juris compermutantis permutatione invalida etiam ex post facto invenitur, *Gigas conf. 19. nu. 9*. Ita quodd, cùm appellans satis docuerit appellatum numquam obtinuisse aut habuisse Cappellaniam, ob cujus permutationem impetravit hujus pensionis reservationem; & pro parte appellata de hujusmodi permutatione nihil doctum aut probatum sit; nulla esse debeat dubitatio, quin hæc promissio, & reservatio prorsus sit nulla: potissimum quia Pontifex non motu proprio, sed ad suggestionem partis hanc reservationem fecerit.

Alterum nullitatis caput perinde potens est asseveratio enim, quod hæc pensio duodecim florenorum, itemque alia triginta sex florenorum; cum alijs, quæ super hujus compermutati beneficii fructibus reservatæ sunt non excedant medietatem fructuum eiusdem beneficii, meram obreptionem pensionisque nullitatem operatur, propter excessum in hac lite per appellantem evidenter probatum. * Hoc enim interest inter pensionem, quæ ex proprio motu Papæ conceditur, quod si excessiva sit, omnino nulla non sit, sed ad justam moderationem reduci debeat. Quæ verò conceditur ad petitionem impetrantis, narrantis, quod non excedat tertiam, vel medietatem partem fructuum, omnino per se nulla est, neque ad moderationem reducenda venit propter surreptionis, & obreptionis falsæque suggestionis vitium, *Gigas de pens. q. 35*. Facilitè enim in totum vitiantur literæ gratiæ, propter falsam suggestionem, *c. Ad audientiam De rescriptis*. Quæ consideratio hoc quoque efficit, ut nihil curandum sit, quod præter reservationem Pensionis